

Grundläggande granskning Gr 6/2019

Folkhögskolestyrelsen år 2019

Foto: Johan Gunseus

Mars 2020
Ingrid Lindberg
Revisionskontoret
Diarienummer: REV 21-2019

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Måluppfyllelse	3
Styrning	3
Rekommendationer	4
2. Bakgrund	5
Iakttagelser i 2018 års granskning	5
Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2018 års granskning	6
Syfte och revisionsfrågor	6
Avgränsningar	6
Revisionskriterier	7
Metod	7
3. Folkhögskolestyrelsens uppdrag	8
Kommunallagen	8
Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen	8
Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan	8
4. Styrelsens verksamhet under år 2019	10
Folkhögskolestyrelsens styrdokument och protokoll	10
Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning	10
Folkhögskolestyrelsens ärendeberedning	12
Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll	12
Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål	14
Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2018	15
5. Svar på revisionsfrågor	17
Rekommendationer	17

1. Sammanfattande analys

Måluppfyllelse

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i huvudsak hade en tillräcklig måluppfyllelse år 2019. Vår granskning visar att styrelsen i hög grad uppfyllde sina målsättningar och att dessa var i enlighet med fullmäktiges övergripande mål. Vår bedömning grundar vi på att ekonomin var i balans och att målen avseende förordningen om statsbidrag till folkbildningen till stor del uppnåts. För andra övergripande mål hade styrelsen en acceptabel måluppfyllelse.

Styrning

Under året utvecklade folkhögskolestyrelsen sin styrning och kontroll i flera avseenden. Vår samlade bedömning är dock att styrelsen ännu inte hade en tillräcklig styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Granskningen visar att styrelsens arbete med den interna kontrollen behöver utvecklas. Det är svårt att utifrån styrelsens redovisning bedöma hur kontrollerna genomförts, om den interna kontrollen utförts i enlighet med vad styrelsen beslutat om och om tillräckliga åtgärder vidtagits. Folkhögskolestyrelsens egen bedömning var att internkontrollplanen inte uppfyllde alla krav.

Vidare fanns det brister i styrelsens målstyrning. Negativt var att styrelsen inte gjorde en samlad bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål. Styrelsen saknade mål inom ett av de områden som fullmäktige bedömt att styrelsen berörs av. Styrelsen följde inte heller upp det särskilda uppdrag som fullmäktige beslutat om för folkhögskolestyrelsen.

Vi ser positivt på det utvecklingsarbete folkhögskolestyrelsen inledde under år 2019. Vår bedömning är att styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat tidigare år. Exempelvis utvecklade styrelsen sin ärendebereidning under år 2019. Vår bedömning är dock att det fortfarande kvarstår vissa brister, främst inom internkontrollområdet.

Positivt var också att folkhögskolestyrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2019. Förutsättningarna för folkhögskolestyrelsens verksamhet ändrades under år 2019 på grund av lägre intäkter från staten än budgeterat. Styrelsen beslutade med anledning av detta om åtgärder i form av en organisationsförändring vid Vindelns folkhögskola. Vid årets slut var folkhögskolestyrelsens ekonomi i balans.

Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande områden:

- Fortsätt att utveckla kvaliteten på arbetet med den interna kontrollen.
- Fortsätt utveckla redovisningen av måluppfyllelsen genom att:
 - besluta om mål inom alla inriktningsmål som fullmäktige bedömt att folkhögskolestyrelsen berörs av.
 - göra en sammanvägd bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål.
 - följ upp de uppdrag som fullmäktige beslutat om för folkhögskolestyrelsen.
- Besluta om grundläggande styrdokument:
 - rutin för ärendeberedning
 - dokumenthanteringsplan
 - underlag för plan och budget

Rekommendationerna kommer att följas upp i nästa års granskning.

2. Bakgrund

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. I granskningen ingår också att pröva om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Enligt god revisionsred kommunal verksamhet ska grundläggande granskning genomföras av samtliga styrelser och nämnder.

I sin revisionsplan för år 2019 beslutade revisorerna att genomföra grundläggande granskningar av Region Västerbottens samtliga styrelser och nämnder. Denna granskning avser folkhögskolestyrelsen.

Iakttagelser i 2018 års granskning

Revisorernas samlade bedömning var att folkhögskolestyrelsen för år 2018 inte hade en tillräcklig styrning och kontroll.

Styrelsen vidtog visserligen vissa åtgärder med anledning av rekommendationerna i 2017 års granskning. Styrelsen inledde bland annat ett arbete med att utveckla den interna kontrollen. Revisorerna bedömde dock att kvaliteten i arbetet med den interna kontrollen ännu inte var tillräcklig.

Vidare visade en granskning av landstingets stiftelser och fonder (Gr 5/2018) på allvarliga brister i folkhögskolestyrelsens förvaltning av Kempefondens slöjdlinje. Av granskningen framgick att folkhögskolestyrelsens ordförande, utan befogenhet, hade beslutat att folkhögskolechefen fick förbruka alla pengar i Kempefondens slöjdlinje. Revisorerna bedömde att pengarna i fonden inte under år 2018 använts i enlighet med de riktlinjer Kempestiftelserna hade beslutat.

Styrelsen hade heller inga beslutade rutiner för ärendeberedning eller för anmälan av delegationsbeslut. En fördjupad granskning som genomfördes år 2018 (nr 11/2018) visade på flera brister i följsamheten till ekonomiadministrativa rutiner. Det saknades exempelvis beslutade rutiner för diarieföring och arkivering. En av skolorna saknade diarium. Det fanns också brister i efterlevnaden av fullmäktiges attestreglemente och dess tillämpningsanvisningar.

Rekommendationer

Revisorerna lämnade följande rekommendationer till folkhögskolestyrelsen:

- Säkerställ att landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll följs.
- Fortsätt utveckla redovisningen av måluppfyllelsen genom att:
 - säkerställa att alla mål i verksamhetsplanen följs upp.
 - tydliggöra om mål, målvärden eller tidpunkt för uppföljning har förändrats under året.
 - inkludera den politiska verksamheten i redovisningen av det ekonomiska resultatet.

- följ upp de uppdrag som fullmäktige beslutat om för folkhögskolestyrelsen.

- Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och dokumenthanteringsplan
- Säkerställ att styrelseprotokoll justeras och anslås inom den lagstadgade tiden.

Folkhögskolestyrelsens yttrande över 2018 års granskning

Folkhögskolestyrelsen svarade på revisorernas granskning den 19 september 2019. Av svaret framgick att ett arbete hade påbörjats för att åtgärda flera av de områden där revisorerna hade identifierat brister. Bland annat hade folkhögskolestyrelsen en nämndsekreterare. Enligt styrelsen skulle detta innebära utvecklade styrelseprotokoll med samma form som övriga styrelser och nämnder. För att utveckla ärendeberedningen skulle ärendehanteringssystemet Platina införas. Förvaltningen skulle också få utbildning i ärendeberedning.

När det handlade om hanteringen av Kempefondens slöjdlinje svarade folkhögskolestyrelsen att den hade haft en dialog med Kempestiftelsen. Dialogen resulterade i en överenskommelse och ett avtal med Kempestiftelsen. Avtalet innebar att Kempestiftelsen godkände att de stipendier som hade delats ut var i enlighet med stadgarnas ändamål samt att Kempefonden var upplöst i och med avtalet.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras ansvarsprövning av folkhögskolestyrelsen. För detta ska följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

- Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?
- Har folkhögskolestyrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?
- Har folkhögskolestyrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av sin måluppfyllelse?
- Har folkhögskolestyrelsen haft metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?
- Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?

Avgränsningar

Granskningen avser folkhögskolestyrelsens verksamhet år 2019. Granskningen omfattar inte om folkhögskolestyrelsen säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med regionens delårs- och årsbokslut och redovisas i separata rapporter.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna anger de utgångspunkter som granskningens resultat bedöms gentemot.

Vår bedömning av folkhögskolestyrelsens ansvarsutövande utgår från:

- Kommunallagen (2017:725) kap. 6 § 6
- Fullmäktiges reglemente för folkhögskolestyrelsen
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till folkhögskolestyrelsen
- Regionstyrelsens anvisningar

Metod

Granskningen är genomförd med stöd av revisionskontorets program för grundläggande granskning av nämnd. Programmet innehåller delar för granskning av nämndernas verksamhetsplaner, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner och uppföljning av tidigare års granskningar.

Under granskningen har vi genomfört träffar med folkhögskolestyrelsen samt dess presidium.

Rapporten har kvalitetssäkrats internt genom att den granskats av annan sakkunnig inom revisionskontoret. Dessutom har den kvalitetssäkrats externt genom att folkhögskolechefen fått möjlighet att lämna synpunkter på rapportens innehåll.

Arbetet med granskningen är genomfört av Ingrid Lindberg på revisionskontoret.

3. Folkhögskolestyrelsens uppdrag

Folkhögskolestyrelsen är ansvarig för de två folkhögskolor som region Västerbotten är huvudman för. Den ena är Vindelns folkhögskola med filialer i Umeå, Åsele och Lycksele. Den andra är Storumans folkhögskola med filialer i Tärnaby och Örnsköldsvik.

Kommunallagen

Folkhögskolestyrelsen har enligt kommunallagens 6 kap 6 § ansvar för att bedriva verksamheten inom sitt ansvarsområde i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Folkhögskolestyrelsen ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

Fullmäktiges uppdrag till folkhögskolestyrelsen

Folkhögskolestyrelsen har enligt fullmäktiges reglemente verksamhetsansvaret för Vindelns och Storumans folkhögskolor. Vidare ska styrelsen verka för att uppfylla de mål som anges i förordningen om statsbidrag till folkbildningen.

Fullmäktige har bedömt att folkhögskolestyrelsen berörs av fyra av de fem inriktningsmål som fullmäktige beslutat om:

- Bättre och jämlik hälsa
- Aktiv och innovativ samarbetspartner
- Attraktiv arbetsgivare
- Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt

Under det övergripande målet attraktiv arbetsgivare har fullmäktige lämnat ett särskilt uppdrag till folkhögskolestyrelsen för år 2019:

- Utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet

Fullmäktige anvisade 9,42 miljoner kronor till folkhögskolestyrelsens verksamheter för år 2019. Detta utgjorde ca 30 procent av folkhögskolornas budgeterade intäkter. Största delen av skolornas intäkter är statsbidrag.

I juni 2019, § 96, gav fullmäktige ett uppdrag till folkhögskolestyren att senast i november 2019 redovisa en handlingsplan med genomförda och planerade åtgärder för att komma till rätta med de brister som revisorerna påtalat.

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för år 2019 utgick från fullmäktiges övergripande mål och målen i förordningen om statsbidrag till folkbildningen. Styrelsen beslutade om mål inom fullmäktiges övergripande mål om bättre och jämlik hälsa, aktiv och innovativ samarbetspartner samt attraktiv arbetsgivare. Styrelsen beslutade inte om något mål inom fullmäktiges övergripande mål om *”Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt”*. Fullmäktige hade i regionplan 2019 bedömt att folkhögskolestyrelsen berördes av detta område.

Folkhögskolestyrelsen beslutade om 12 mål i verksamhetsplanen. Av dessa mål skulle åtta redovisas i årsrapporten, ett mål skulle redovisas i de båda

delårsrapporterna och tre av målen skulle redovisas i både delårsrapporter och årsrapport. Av verksamhetsplanen framgick hur styrelsen hade fördelat budgetramen från fullmäktige.

Av verksamhetsplanen framgick inte att styrelsen hade fått ett riktat uppdrag från fullmäktige.

Vår kommentar

Vår bedömning är att styrelsens mål var mätbara. Fullmäktige har bedömt att folkhögskolestyrelsen berörs av målet "Tydligt ledarskap byggt på samverkan för hållbar regional tillväxt". Folkhögskolestyrelsen ger ingen förklaring till varför de saknar mål inom området. Verksamhetsplanen saknade också en beskrivning av hur det uppdrag styrelsen fått från fullmäktige skulle genomföras.

4. Styrelsens verksamhet under år 2019

Folkhögskolestyrelsens styrdokument och protokoll

Folkhögskolestyrelsen har under år 2019 haft 6 protokollförda sammanträden. Av tabellen nedan framgår i vilken grad styrelsen beslutade om grundläggande styrdokument.

Styrdokument	Beslut	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2019	Ja	2018-12-06, § 49
Budget år 2019	Ja	2018-12-06, § 49
Underlag för regionplan och budget för år 2019	Nej	-
Internkontrollplan 2019	Ja	2019-09-19, § 39
Delegationsordning	Ja	2018-12-06, § 50
Rutin för att anmäla delegationsbeslut	Ja	2019-05-08, § 23
Attestordning	Ja	2019-02-14, § 5
Dokumenthanteringsplan	Nej	Granskning nr 11/2018 visar att den plan som styrelsen beslutade om år 2017 hade brister.
Rutin för ärendeberedning	Nej	-
Delårsrapport per 30 april 2019	Ja	2019-05-08, § 27
Delårsrapport per 31 augusti 2019	Ja	2019-09-19, § 40
Årsrapport för år 2019	Ja	2020-02-21, § 6

Vår kommentar

Vår granskning visar att folkhögskolestyrelsen saknade beslut om vissa grundläggande styrdokument. Folkhögskolestyrelsen beslutade inte i enlighet med regionstyrelsens anvisningar om ett underlag för regionplan och budget för år 2019. Granskning nr 11/2018 visar att det fanns brister i den dokumenthanteringsplan som styrelsen beslutade om år 2017. Av dokumenthanteringsplanen framgick exempelvis inte hur folkhögskolornas arkiv skulle vara ordnade. Styrelsen beslutade inte om någon rutin för ärendeberedning under år 2019. Vi rekommenderar styrelsen att besluta om ovanstående dokument.

Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning

Tillbakablick på år 2018

År 2018 redovisade folkhögskolestyrelsen ett överskott för de båda folkhögskolorna på 0,2 miljoner kronor. Det motsvarade en positiv avvikelse med 0,2 procent i förhållande till intäktsbudgeten. Styrelsen kommenterade att resultatet var positivt trots ökade kostnader i samband med organisationsförändring, arbetsmiljöproblem samt uppstart av fyra nya utbildningar. Styrelsen beskrev att prioriteringar hade gjorts för att klara en budget i balans.

I sin framtidsbedömning beskrev styrelsen att den hade ansökt om fler deltagarveckor hos Folkbildningsrådet för att kunna starta nya utbildningar. Utmaningarna var att det var svårt att på förhand veta hur många deltagarveckor folkhögskolorna skulle tilldelas och att antalet anvisade deltagare från arbetsförmedlingen var osäker inför år 2019.

Folkhögskolestyrelsen lämnade inte in budgetunderlag för år 2019

Enligt regionstyrelsens anvisningar skulle folkhögskolestyrelsen lämna in underlag om budget 2019 senast i april 2018. Vår protokollgranskning visar att folkhögskolestyrelsen inte beredde något budgetunderlag för år 2019.

Folkhögskolestyrelsens agerande under år 2019

Granskningen visar att styrelsen vid sina sammanträden under år 2019 fick ekonomiska rapporter. Vid sitt sammanträde i september 2019 gav styrelsen i uppdrag till förvaltningschefen att bereda ett förslag till ny struktur för ekonomisk månadsrapportering. Folkhögskolechefen återrapporterade förslaget i oktober 2019. Månadsrapporterna skulle enligt förslaget inkludera resultatredovisning, budgetavvikelser samt sjukfrånvaro både för regionen som helhet och för folkhögskolestyrelsen. Vid sammanträdena i oktober och december 2019 fick styrelsen månadsrapporter i enlighet med den nya strukturen.

Styrelsens delårsrapporter innehöll uppgifter om ekonomiskt resultat för de båda folkhögskolorna. Folkhögskolestyrelsen redovisade ett ekonomiskt underskott vid båda delårsrapporterna. Styrelsen kommenterade kortfattat utvecklingen av ekonomin. Styrelsen beskrev att den negativa budgetavvikelsen berodde på mindre intäkter från statsbidrag än förväntat till Vindelns folkhögskola. Styrelsen beräknade att intäkten skulle bli 1 783 tusen kronor lägre än budget. Med anledning av detta beslutade styrelsen om en organisationsförändring som bland annat innebar förändrat utbud av utbildningar och en minskning av personalstaben vid Vindelns folkhögskola.

Mot bakgrund av de pågående organisationsförändringarna gjorde styrelsen ingen prognos för ekonomin vid årets slut i samband med delårsrapporten per april. Vid delårsrapporten per augusti prognostiserade styrelsen ett underskott för år 2019 på 500 tusen kronor. Det förväntade underskottet berodde på att minskningen av personalstaben hade kostat mer än beräknat.

Styrelsen beslutade om sin årsrapport den 21 februari 2020. Styrelsen redovisade ett resultat i enlighet med budget. Styrelsen uppgav att den på grund av åtgärder i ett tidigt skede klarat att hålla verksamheten vid Vindelns folkhögskola inom tilldelad budget. Kostnadsutvecklingen för år 2019 var 9,24 procent. Styrelsen uppgav att kostnadsutvecklingen berodde på att styrelsen valt att skjuta till eget kapital till ramen för att finansiera en nödvändig flytt av verksamheten i Umeå. För övriga poster var nettokostnadsutvecklingen inom den ram som regionen tilldelat.

Av styrelsens framtidsbedömning framgick att samarbetet med arbetsförmedlingen var en utmaning. Arbetsförmedlingens anvisar elever till vissa av folkhögskolornas kurser. Det var dock olika från år till år hur samarbetet fungerade.

Tabellen nedan visar hur folkhögskolestyrelsens ekonomiska resultat utvecklades under år 2019.

Månad	Avvikelse mot budget, miljoner kronor
April	-0,9
Augusti	-1,8
September	-0,9
Oktober	-1,25
December	0

Vår kommentar

Vår bedömning är att folkhögskolestyrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen och uppföljningen under år 2019. Styrelsens förutsättningar ändrades under år 2019 då styrelsen fick lägre intäkter från statliga bidrag än budgeterat. Styrelsen beslutade med anledning av detta om åtgärder i form av en organisationsförändring vid Vindelns folkhögskola. Vid årets slut var folkhögskolestyrelsens ekonomi i balans.

Positivt var att en ny struktur på månadsrapporteringen innebar dokumenterade underlag där styrelsen kunde följa både regionens resultatutveckling och utvecklingen inom styrelsens ansvarsområde. Negativt var att styrelsen inte beslutade om ett budgetunderlag för år 2019 i enlighet med regionstyrelsens anvisningar.

Folkhögskolestyrelsens ärendeberedning

Vår protokollgranskning visar att styrelsen utvecklade sin ärendeberedning under år 2019. Under året utbildade sig tjänstepersoner i och började använda ärendehanteringssystemet Platina. Styrelsen började under år 2019 administrera sina sammanträden genom mötessystemet meetings. Underlag till ärenden fanns med i kallelsen till styrelsens sammanträden. Till skillnad från tidigare år diariefördes systematiskt tjänsteskrivelser och övriga beslutsunderlag. Av protokollet framgick en hänvisning till det diarieförda ärendet.

Vår granskning visar att folkhögskolestyrelsen inte beslutat om en dokumenterad rutin för ärendeberedning.

Vår kommentar

Vår bedömning är att folkhögskolestyrelsen utvecklade sin ärendeberedning under år 2019. Vi rekommenderar att styrelsen beslutar om en rutin för ärendeberedning.

Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

Av styrelsens samlade bedömning i årsrapporten framgick att styrelsen antagit sin internkontrollplan för år 2019 sent på året och att planen inte uppfyllde alla krav som fullmäktige ställt. Styrelsen uppgav att många av kontrollerna hade identifierade risker med lågt riskvärde. Styrelsen uppgav att förslaget till internkontrollplan för år 2020 hade färre risker men med ett högre riskvärde. Detta gav enligt styrelsen ökade möjligheter till kvalitet i uppföljning och kontroll.

Tabellen på nästa sida sammanfattar våra bedömningar av folkhögskolestyrelsens arbete med intern kontroll.

Kontrollfråga	Bedömning	Vår kommentar
Organisation		
Har nämnden beslutat om anpassade riktlinjer för arbetet med intern kontroll?	Ja	2019-09-19, § 45
Risakanalys och internkontrollplan		
Har nämnden säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Ja	2019-09-19, § 39
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja	2019-09-19, § 39
Har nämnden säkerställt att internkontrollplanen är ändamålsenlig?	Nej	Kontrollernas metod och frekvens är otydligt beskrivna. Ett flertal kontroller har karaktären av löpande uppföljning.
Uppföljning		
Har nämnden följt upp arbetet med intern kontroll?	Ja	2020-02-21, § 6. Uppföljningen redovisas i en bilaga till årsrapporten. Uppföljningen beskrivs i löpande text.
Har nämnden säkerställt att kontrollerna i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Nej	Bristande redovisning av kontrollerna avseende använd metod och omfattning. Redovisning i löpande text gör att det blir svårt att följa kopplingen till nämndens internkontrollplan. I flera fall har metod eller frekvens ändrats jämfört med planen. Det är otydligt om alla kontroller har följts upp.
Har nämnden bedömt resultatet av uppföljningen av intern kontroll?	-	Det är svårt att utifrån styrelsens redovisning av genomförda kontroller avgöra vilka bedömningar styrelsen gjort. Styrelsen gör själv bedömningen att det egna systemet för intern kontroll inte uppfyller alla krav.
Har nämnden beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	-	Går inte att bedöma utifrån styrelsens redovisning.
Har nämnden i samband med årsrapporten rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen?	Ja	2020-02-21, § 6. Styrelsen rapporterade uppföljningen av internkontrollen i en bilaga till årsrapporten. Styrelsens bedömning av systemet för intern kontroll fanns i styrelsens samlade bedömning i årsrapporten.

Vår kommentar

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att fortsätta utveckla arbetet med den interna kontrollen. Bland annat rekommenderar vi folkhögskolestyrelsen att redovisa resultatet av den interna kontrollen i en tabell. Det är svårt att utifrån styrelsens redovisning bedöma hur kontrollerna genomförts, om den interna kontrollen utförts i enlighet med vad styrelsen beslutat om och om tillräckliga åtgärder vidtagits.

Folkhögskolestyrelsens uppföljning av verksamhetsmål

Av regionstyrelsens anvisningar för delårs- och årsrapportering framgick att nämnder och styrelser skulle följa upp och utvärdera sina respektive verksamheter mot bakgrund av de mål som fastställts av fullmäktige och de mål som fastställts i de egna verksamhetsplanerna. I delårsrapporterna skulle styrelser och nämnder lämna prognoser för verksamhetsmålen förväntade resultat vid årets slut. Styrelser och nämnder skulle också rapportera resultatet av den interna kontrollen.

Delårsrapporten per augusti 2019

Folkhögskolestyrelsen har i enlighet med fullmäktiges direktiv beslutat om två delårsrapporter för år 2019. Vår granskning är inriktad mot den delårsrapport som nämnden beslutat om per augusti 2019. Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenliga med fullmäktiges mål.

Enligt verksamhetsplanen skulle fyra mål följas upp i delårsrapporten per augusti 2019. I delårsrapporten redovisade styrelsen resultatet per augusti för samtliga tolv mål. Styrelsen bedömde att fem av tolv mål inte skulle uppnås vid årets slut. För några av målen var den prognostiserade måluppfyllelsen vid årets slut otydlig eftersom styrelsen redovisade resultatet och prognosen i löpande text.

Årsrapporten

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om folkhögskolestyrelsen har en tillräcklig måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Revisorerna ska också bedöma om folkhögskolestyrelsens redovisning av måluppfyllelsen är tillräckligt utvecklad. Enligt regionstyrelsens instruktion till styrelser och nämnder skulle nämnderna utvärdera den egna verksamheten mot bakgrund av fullmäktiges inriktningsmål, mål i de egna verksamhetsplanerna samt kontrollaktiviteter i de egna internkontrollplanerna.

Folkhögskolestyrelsen beslutade om sin årsrapport den 21 februari 2020, § 6. Styrelsen redovisade att sex av målen hade uppnåtts, två av målen var delvis uppnådda och fyra mål var inte uppnådda. Styrelsen kommenterade orsakerna till avvikelser från måluppfyllelsen. Till stor del berodde avvikelserna på att utbildningar inte kunnat genomföras på grund av minskade intäkter i förhållande till budget. Verksamheten hade minskats istället för att som planerat expandera. Styrelsen uppgav att den hade prioriterat att uppnå stabilitet i ekonomin. Trots nerdragnet hade dock målet om antalet deltagarveckor uppnåtts.

Målet om att ha en jämlikhetsutbildning kunde inte genomföras på grund av för få sökande. Istället erbjöds en annan utbildning med full kursgrupp. Målet om hälsofrämjande arbetsplats sköts enligt styrelsens analys upp. Istället inledes ett samarbete med företagshälsovården för att utveckla arbetsmiljön.

Styrelsens årsrapport var välstrukturerad och hade ett innehåll som i huvudsak följde regionstyrelsens anvisningar. Mål och resultat var redovisade i tabell. Styrelsen bedömde sitt resultat i tre skalor; grönt om målet var uppnått, gult om målet var delvis uppnått och rött om målet inte hade uppnåtts. Styrelsen gjorde ingen sammanvägd bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål.

Folkhögskolestyrelsen uppgav i sin årsrapport att fullmäktige inte hade riktat något särskilt uppdrag till styrelsen.

Vår kommentar

Vår samlade bedömning är att styrelsen i huvudsak hade en tillräcklig måluppfyllelse för år 2019. Vår bedömning grundar vi på att ekonomin var i balans. Vidare hade målen kopplade till förordningen om statsbidrag till folkbildningen till stor del uppnåtts, detta är en förutsättning för att erhålla statsbidrag. Övriga övergripande mål hade en acceptabel måluppfyllelse.

Styrelsen vidtog åtgärder under år 2019 för att undvika ett ekonomiskt underskott. Vid årets slut hade styrelsen en ekonomi i balans. De vidtagna åtgärderna påverkade måluppfyllelsen för flera av styrelsens verksamhetsmål. Vid årets slut hade styrelsen uppnått hälften av sina verksamhetsmål. Ett par av de mål som inte uppnåtts hade enligt styrelsens analys skjutits upp eller ersatts med andra mål. Styrelsen hade dock inte reviderat sin verksamhetsplan utifrån detta.

Vi bedömer att styrelsen hade en tillfredsställande redovisning av sina mål. Vi rekommenderar dock styrelsen att fortsätta utveckla redovisningen av sina mål genom en sammanvägd bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Enligt styrelsens bedömning hade måluppfyllelsen påverkats av minskade statliga bidrag i förhållande till budget.

Negativt var att styrelsen inte följde upp fullmäktiges uppdrag om att utveckla och öka det systematiska hälsofrämjande arbetet.

Åtgärder med anledning av iakttagelser år 2018

I september 2019, § 42, svarade styrelsen på revisorernas iakttagelser i de tre granskningar som styrelsen berördes av under år 2018. Av svaret framgick att ett omfattande utvecklingsarbete hade inletts för att åtgärda revisionens iakttagelser. Styrelsen bedömde dock att vissa delar skulle ta längre tid än andra.

I oktober 2019, § 70, återredovisade styrelsen uppdraget från fullmäktige att ta fram en handlingsplan över vidtagna och planerade åtgärder för att komma till rätta med de brister som revisionen påtalat. Åtterrapporeringen inkluderade en redovisning av hanteringen av Kempefonden.

Överenskommelse med Kempestiftelsen innebar att Kempefonden upplöstes

I september 2019, § 41, beslutade folkhögskolestyrelsen om en överenskommelse med Kempestiftelsen. Överenskommelsen innebar att parterna godkände att de hantverksstipendier som Vindelns folkhögskola delat ut under åren 1995–2019 var i enlighet med Kempefondens ändamål. I och med avtalet var Kempefonden upplöst. Detta innebar att parterna godkände att de inte längre hade några kvarstående anspråk mot varandra.

I tabellen på nästa sida har vi sammanställt i vilken grad folkhögskolestyrelsen vidtog tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2018 års grundläggande granskning.

Rekommendationer 2018 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Säkerställ att landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll följs.	Nej	Se separat avsnitt.
Fortsätt utveckla redovisningen av målpåföljelsen.	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> + Alla mål i verksamhetsplanen följdes upp. + Redovisningen av resultatet inkluderade den politiska verksamheten. + Redovisningen var tydlig. - Styrelsen följde inte upp alla mål som fullmäktige bedömt att styrelsen berördes av.
Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut	Delvis	<ul style="list-style-type: none"> + Styrelsen beslutade om rutin för delegationsbeslut. + Folkhögskoleledning samt registratorer utbildades i ärendehanteringssystemet Platina. - Styrelsen beslutade inte om rutin för ärendeberedning.
Säkerställ att styrelseprotokoll justeras och anslås inom den lagstadgade tiden.	Ja	Vår granskning visar att styrelseprotokoll justerats och anslagits i tid.

Vår kommentar

Vi ser positivt på det utvecklingsarbete folkhögskolestyrelsen inledde under år 2019. Vår bedömning är att styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat. Vår bedömning är dock att det fortfarande kvarstår vissa brister, främst inom internkontrollområdet.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen i huvudsak hade en tillräcklig måluppfyllelse år 2019. Vår granskning visar att styrelsen i hög grad uppfyllde sina målsättningar och att dessa var i enlighet med fullmäktiges övergripande mål.

Vår samlade bedömning är att folkhögskolestyrelsen i huvudsak hade en tillfredställande styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har folkhögskolestyrelsen en tillräcklig måluppfyllelse?	 JA	Viktiga mål såsom ekonomi i balans och mål inom förordningen om statsbidrag till folkbildningen var uppfyllda.
Har folkhögskolestyrelsen haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde?	 NEJ	Negativt var att det fanns brister i målstyrning och arbetet med den interna kontrollen. Positivt var att styrelsen var aktiv i den ekonomiska styrningen samt att styrelsen vidtog åtgärder för att rätta till de brister revisorerna identifierat.
Har folkhögskolestyrelsen en tillräckligt utvecklad redovisning av måluppfyllelse?	 JA	Vår bedömning är att redovisningen är tillräckligt utvecklad för att man ska kunna bedöma måluppfyllelsen. Det kvarstår dock kvalitetsbrister i redovisningen.
Har folkhögskolestyrelsen haft metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?	 DELVIS	Styrelsen utvecklade sin ärendeberedning. Styrelsen har beslutat om ett flertal väsentliga styrdokument. Dock saknades beslut om rutin för ärendeberedning, dokumenthanteeringsplan och budgetunderlag för år 2019. Den interna kontrollen är för svagt utvecklad.
Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning?	 JA	Styrelsen inledde ett utvecklingsarbete med anledning av revisorernas iakttagelser. Vår bedömning är att styrelsen vidtog tillräckliga åtgärder.

Rekommendationer

Vi rekommenderar nämnden att arbeta med följande områden:

- Fortsätt att utveckla arbetet med den interna kontrollen.
- Fortsätt utveckla redovisningen av måluppfyllelsen genom att:
 - besluta om mål inom alla inriktningsmål som fullmäktige bedömt att folkhögskolestyrelsen berörs av.
 - göra en sammanvägd bedömning om måluppfyllelsen var tillräcklig i förhållande till fullmäktiges mål.
 - följ upp de uppdrag som fullmäktige beslutat om för folkhögskolestyrelsen.

- Besluta om grundläggande styrdokument:
 - rutin för ärendeberedning
 - dokumenthanteringsplan
 - underlag för plan och budget

Umeå den 16 mars 2020

Ingrid Lindberg
Sakkunnig

Revisionskontoret
Region Västerbotten